

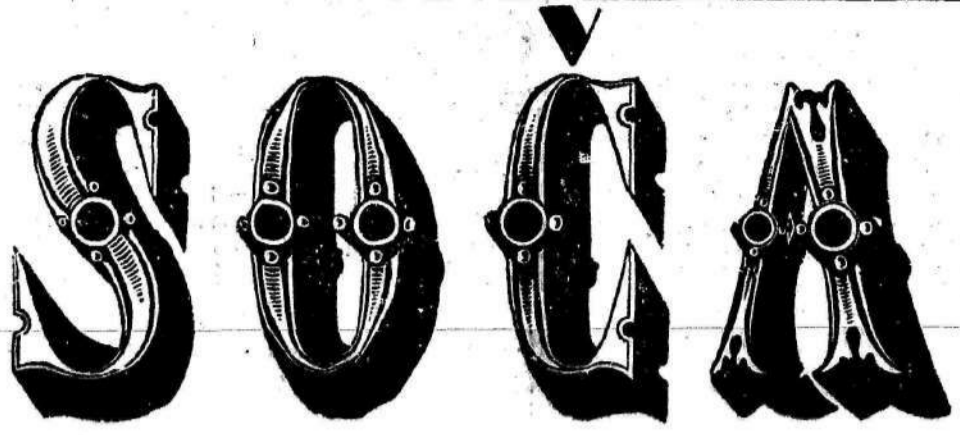


„Soča“ izhaja vsak četvrtak in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dompošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četvrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „
Za večje črke po prostoru.



Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

+ PALACKY.

Umril je 26. t. m. France Palacky, slavnoznameniti češki historijograf, in eden največjih in najveljavnejših čeških patrijotov.

Narodil se je Franjo Palacky 14. junija 1798 v Hodslavicu na Moravskem, kjer je njegov oče bil učitelj na evangelijski šoli. Leta 1807 učil se je nemščine v Kumwald-u, a leta 1809 sprejet je bil v alumnat trenčinski, kjer je bival do l. 1812. — Nadaljeval je svoje študije v Požunu (Pressburg), in se deležil redakcije ondot izhajajočega „Tydeník-a,“ v prostih urah pak učil se je marljivo modernih jezikov. Leta 1816 vstopivši v filozofijo seznanil se je bil z Benedikti-jem, in po Benedikti-ju se slavnim češkim literatom Šafarik-om, kateri je tačas študiral na vseučilišču v Jeni na Nemškem. Od te dobe pisaril je mnogo in dal je na svetlo marsikatero knjigo ali sam ali pa v družbi z drugimi pisatelji. Mnogo pozornosti vzbudila je knjiga „Početky čes kého básnictví obzvláště prosodie“, katero sta Palacky in Šafarik skupaj na svetlo dala in ktera je slavnemu Jungmanu povodom bila, da se je se Palacky-jem seznanil in z njim v ožjo zvezo stopil.

Leta 1817 postal je odgojitelj pri gospej Zerdahely in na njeni svet prevzel je pozneje odgojiteljsko mesto pri gospej Čásy. Se svojimi odgojenci prišel je l. 1820 na Dunaj, kjer je pogostoma v dvorno knjižnico zahajal in se z Dobrovsky-jem in Kopitar-jem seznanil; a v poletji 1821 vrnil se je zopet na Madjarsko ter se tam do leta 1824 s estetičnimi študijami bavil. Do točas nij se bil Palacky še odločil, ali se ima estetike ali zgodovine učiti; čeravnij bil materjelno dovolj preskrbljen, šel je aprila 1823 v Prago, da bi husitsko vojsko po izvornikih študiral. Jungman in drugi so ga prav srčno sprejeli in tudi Dobrovsky ga je prav dobrovoljno podpiral v njegovih študijah. Po Dobrovsky-ju seznanil se je z g. grofom Sternberg, pri katerem je postal arhivar, in s knezom Lobkovič-em; ta dva sta Palackemu pripomogla, da je dobil od kneza Schwarzenberg-a dovoljenje, njegov bogati archiv v Wittingav-u pregledati in glej, dobil je tam jako povoljna izvirna pojasnila o husitski vojski. Na njegov svet sprožil je grof Sternberg misel, da bi se društveni organ češkega muzeja izdajal v češkem in nemškem jezici; obveljala je in Palackemu bila je izročena redakcija.

Leta 1827 se je oženil in ravno t. l. naložil mu je češki deželni odbor, naj bi nadaljeval „kronologično zgodovino češko“ koju je Pubička spisaval; a Pa-

lacky poslal je uže l. 1828 deželnemu odboru spomenico, da bi sam češko zgodovino rad spisal. Po deželnozbornem sklepu 13. aprila 1829 izvoljen je bil češkim deželnim zgodovinscem, cesar Franc tega sklepa nij potrdil, ipak dovolil mu je deželni zbor letno nagrado 1000 gl. Stoprav leta 1836, ko je prvi vezek zgodovine beli dan zagledal, ponovil je deželni zbor zopet svojo prošnjo, ktereje je cesar Ferdinand l. 1839 prihrdil. Leta 1841 postal je Palacky upravitelj češkemu muzeju in od te dobe naprej dal je na svetlo marsiktero knjigo in razpravo.

V dnevih marcija l. 1848 bil je Palacky v Pragi; 10. aprila dobil je povabilo, da bi se udeležil posvetovanj v Frankfurt-u, a Palacky poslal je odgovor, da Ceska ne sme se pristevati Nemčiji in je to v svojem odgovoru tudi temeljito dokazal. Dne 8. maja ponujal se mu je portfelj naučnega ministerstva, a Palacky odbil je ponudbo brez pomisleka. Izvoljen bil je v tačasni državni zbor v sestih okrajih, in v Kremsiru izdeloval je načrt ustave za Avstrijo. Ko se je l. 1849 reakcija bila pričela, popustil je bil Palacky politično polje in pričel je zopet študirati in pisati. Leta 1861 najdemo ga sopes na čelu češke opozicije kot hrabrega borilca za pravice češkega naroda; on bil je duša imenitnih čeških deklaracij in in se zmerom trajajoče pasivne politike Cehov. Da je češki narod postal najučenejši, zrelejši mej vsemi Slovanskimi je tudi po mnogem zaslugi velikega Palackyja. Dokonal je svoje jako obširno zgodovinsko delo meseca marcija t. l. vsled česar je dozivel veselje da ga je slavil ves slovanski svet a izročil je nadaljevanje izrečno prof. Dr. Gindely-ju.

Slava trikratna velikemu učenjaku in patrijotu, France Palackemu!

Jugoslovansko bojišče.

Zopet bili so v Hercekovini hudi boji. Napotilo se je prešli teden 4000 Turkov iz Gačkega proti Trebinju, da bi zopet enkrat te pokrajine si ogledali, a računali so brez krémarja, ako so mislili, da bo to lahko speteklo; ustaši prežeči vselej pazljivo v svojih varnih hribih udarili so na krvoločne nevernike, je v beg pognali ter je celi dan podili proti Gačkemu nazaj. Mnogo Turkov bilo je ubitih, in mnogo utonilo jih je v reki Černici. — Izguba turška ceni se na nad 600 mrtvih in mnogo ranjenih. — Znani ustaški vodja

Golub planil je pak 29. majnika s 1200 moží na utrjen kraj Dielaj; hrabri ustajniki vzeli so v naskoku Dielaj, ubili so 517 Turkov in zaplenili 1000 ovac, 40 volov in 60 konj. Djelaj pak je dal Golub do tal vsega požgati in podreti. — Istega dne so ustajniki pod poveljstvom Marinkoviča isto tako v naskoku Zelinovac Turčinom vzeli; v hudem boju obležalo je mrtvih Turkov 120, mej temi trije begi. Vsaki dan se novi in še huji boji pričakujejo.

V Bulgariji, kjer je ustanek po turških poročilih, to je lažeh, uže nekda popolnoma zatrt, so bili Turčini tudi povsod hudo tepeni, sosebno pri Triavnem, Novem selu in v Gradnici. Trajanski prehod zasedli so ustajniki, zapodivši mehkužnega, gujilega Turčina. Poroča se a ne iz turških virov, da so se ustaške čete uže pokazale mej Ruščukom in Šumlo.

Jako povoljne vesti dohajajo iz Srbije. Znani ruski general Cernajev postal je srbski podanik je vstopil z družini ruskimi oficirji v srbsko vojsko. — Černajev menda prevzame vrhovno povelje čez srbsko vojsko; pregledal je vse vojskine priprave in našel je vse v jakem redu ter knezu izjavil, da Srbija je dovoljno pripravljena za udarec na oholega Turčina. Uže prešli teden uznemirjeni so bili jako v Pešti; bali so se vsacega telegrama, mislé da prinaša vest o pričeteh vojski mej Srbijo in Turčijo. Vendar so uže tudi Madjari pripravljani na to, kajti njihovi listi pišejo, da bi se v tem slučaju tudi Černej gori ne bi moglo zabraniti, da stopi v akcijo zajedno se Srbijo. Dodamo naj še govoricu, da je tudi mnogo pruskih oficirjev došlo v Srbijo, ki so vsi namenjeni vstopiti v srbsko vojsko. — Po izvornem poročilu dunajske „Pol. Corr.“ ima Srbija v svojih magacinih 200.000 pušk ostragušk, 100.000 družih različnih sistemov, 25 baterij po 12 topov — menda vendar dovolj za vojsko na Turčina. Kakor uže tudi znano, razpisalo se je narodno posojilo 12 milijonov denarov (frankov), in dovolil se je trimesečni moratorij za svakojaka plačila v notranjem in inostranem; menda nedvojbeno znamenja bližnje vojske.

Iz Kotora dohajajo poročila, da so nekda Černogorci in Turčini blizu Podgorice uže skupaj trčili, in se s puškami pozdravili; — natančneje o tem pozdravu nič ne vemo, a verjetno je vendar-le.

Najvažnejše vesti pa so sledeče: Crnagora ima nekda migljeje iz Petrograda, da sme pripravljati se na boj in vsi ustaški vodje so nekda dobili povelje iz Crnogore in Srbije naj mirujejo in se pripravljajo še nekoliko dni, dokler napovesti vojno Turčinu obe knježevini, da po tem ustaši in regularna vojska skupno

LISTEK.

Jadranski glasovi.

Lep venec domačih cvetic, pisanih in belih, poklonil je gospod Anton Hajdrih rodoljubnemu pesniku gospodu Franju Cegnarju. Darovalcu in obdarjevacu čestitamo iz serca. Tudi g. Jos. Blaznika čestitamo k okusnej zunanjej obliki tega dela. Cednejši in solidnejši ne tiskajo tudi najboljše tuje kamenopisalne. Na kateremkoli razoru domačega polja se pokaže poboljšek in napredek, mora ga biti vesel pošten rodoljub.

Pa bi ne bili veseli novega dela v glasbeni literaturi, dela, kateremu se ne more glasbeni umetelnik „diskretno nasmehnuti“, če tudi nij navdušen Slovan! Gospod Hajdrih je skladatelj, ki vé, „kedar se piše cis ali des“, umetelnik v svoji stroki. Poleg izvirne stvaritne moči mu je lastno temeljito umeteljno izobraženje. Fantazije večini naših „skladateljev“ in skladateljev ne manjka. Dobro znamenje, prvi pogoj pri skladanji. A v pravilnem stavljenji so naši, sicer ne najporednejši kompoziterji, kaj priprosti. Rihar, Fleišman, Vilhar in drugi zložili so nam mnogokako čedno pesen, ali njihovo stavljenje ne zadostuje strogim tirjatvan zvukglasja. Gospod Hajdrih stavi korektno, solidno, kakor najboljši nemški glasbeniki. Če

skoraj preveč ljubi tesne akorde, o tem se nočemo pričakati; „vsaka tica ima svoj glas.“ — O harmonizaciji Hajdrihovi ne izgubimo nobene besede. Vedel je, kaj je postavil in zakaj je tako postavil. Ne kritikovati, nego samo tako gredeč si ogledati lepo zbirko smo se namenili. Če nam tu ter tam uide kaka opazka, naj nam gospod skladatelj ne očita hudomušnosti, saj vidi, da nam je tako dobro došlo čedno delo.

Riharjeva „Slava Slovincem“ se nij mogla udomaćiti med slovenskimi pevci. Lahkotno-igriva arija ne odgovarja ponosnim pevčevim čutom. Hajdrihova pa pomnožuje pevcev-ponos, uže uzbujen po pesniku, ter ga dviga in dviga do krasnega usplantenja. Ako nam g. skladatelj dovoli, napravimo iz „Slave Slovincem“, „Slavo Slovanom“, zlasti zato, da se bode polni a v „večna bo Slovanom čast“ še veličastneje razlegal.

Času primerni in krepke Razlagove besede pogumno podpirajoči zbor „Mladini“ bodi poslednji iskreno priporočan.

Na mestu Hajdrihovem bi mi ne bili postavili „Cerkvice“. Po g. Zakrajšku izvrstno prestavljena Uhlanova pesen ima uže v izvornem jeziku prelep Kreutzerjev napev, s katerim se Hajdrihov ne da meriti. Hajdrihu se je pozgubila poldruga kitica, kar nas zelo moti. Da bi bil iz oportunitetnih uzrokov to

storil, skoraj ne verujemo, kar bi mu tudi ne spre-gledali, kajti pri Hajdrihovem talentu mora biti vse isteklosem! Ostanimo torej pri izvornem Kreutzerjevem napevu.

Kedo bi dejal, da četverospev „Pod oknom“ nij lep; a tudi te bi mi ne bili postavili. Fleišmanov napev je uže tako priljubljen priprostemu narodu in izobraženim pevcem, da je skoraj škoda nadomestovati ga s katerimkoli drugim. Če se pa tudi Hajdrihov omili slovenskim deklicam, nemamo nič zoper to.

„Lahko noč“ je kaj prijeten četverospev: dopadljiva arija, gladko upravljena brez vsacega pretiranja, a tudi ne brez efekta. Efekt! Zapeljiva beseda. Ne, da bi se bil ravno v tej pesni usiljeval, ali tu pa tam se je v „Jadranskih glasovih“ skoraj nad potrebo okoristil.

„Slovo od lastovke“ ima sicer po vsej Sloveniji znan napev, pa Hajdrihov je tudi prelep in tudi dovolj lahek, da se ga utegne poprijeti priprosti narod. Pri tej pesni torej ne tožimo, da jo je tudi Hajdrih uglasbil. Samo s premeščenjem kitic se ne zlagamo. Naj si sledé po stari navadi.

Kar je ponosna kamelija v lepem vencu, to je „Jadransko morje“ v našej zbirki. To je zbor, kate-rega se ne bodo Slovenci naveličali, kakor „Naprej-a“ in „Sto čutiš“ ne. Globoka tuga, ne brez serda, otožni spomini na nekdanje slavne dneve slovanske zgo-

„Edinost“ spravil, ker mu pošilja vse laške spise nazaj, modri magistrat pa grozi z kaznijo, ter citira namestniški reskript, kateri veleva, da mora vsako društvo statistične tabele predložiti. Politično društvo vrnilo je uže v drugo spis z prošnjo, naj pošilja magistrat v slovenskem jeziku vse spise društvu, ker je društveni in deželni jezik slovenski in ker §. 19. osnovnih postav vsacemu narodu v državi narodni jezik zagotavlja.

Izreklo se je tudi, da nikdar ni in ne bode sprejemalo laških dopisov, kajti še visoka c. k. vlada spoštuje in pripozna slovenski jezik kot veljaven vsled § 19. ter rešuje in pošilja nam vse spise v slovenščini. Magistrat grozi precej s kaznijo, ali ne ve da je on kazni vreden, ko ne spolnuje postave.

Za magistrat je občenje v slovenskem to, kar za hudiča blagoslovljena voda. Trd grizle je to, ali magistrat ga bo moral slediti vendar le prebaviti, prej ne odjenjamo.

Iz Trsta, 30. maja. (Izv. dop.) Prebivalci Kiadina in sv. Alojzija, kraja v okolici ravno pred mestom na severo-vzhodni strani, so uže tolikokrat prosili magistrat, naj bi jim kamnene stare stopnice popravil in neko smrdljivo kloako zazidal; ali vse zastonj. Na vse zadnje so skovali še en očenaš v laškem jeziku, ki ga je „Cittadino“ v svoji 125 številki prinesel in ki se glasi:

Padri! che ognor al nostro bene intenti
State nei seggioloni municipali,
Risuoni il vostro nome ai quattro venti
E sù voi spunti il rio livor gli strali.
Imperscrutabil legge un vostro detto
Come quivi, sia in ciel e nell' inferno;
Fate che abbiamo pane, lavoro e tetto,
Per non crepar d' inedia quest' inverno.
Tirate striscia a tutti i nostri debiti,
Come quegli importuni perdoniamo
Che vengono a riscuotere i lor crediti
E voglion soldi quando non ne abbiamo.
Liberateci dalla tentazione
Di farvi una solenne scampanata,
Anzi con viva e torcie in profusione
E suoni, vi farem la serenata.
Se liberarci alfin da quel male
Vorrete, che più d' altri ci molesta
Con aggiustar le rovinose scale,
Ove arrischiari di romperci la testa.

Očetje! ki vedno za naše dobro skerbite sedé v municipalnih stolicah, vaša imena naj se razglase po šterih vetrovih, na vas naj razlije hudo mnenje svoje zarke. En vaš izrek je neprodrljiva postava kakor tukaj, tudi v nebesih in v peklu; dajte nam kruha, delo in streho, da ne pocrkamo pomanjkanja to zimo. Prekrižajte vse naše dolgove, kakor mi odpuščamo o nim nadležnikom, ki nas hodijo tirjat svojo imovino in hočejo solde imeti, kedar jih nujmamo.

Odrešite nas skušnjave vam slovesno mačnico napraviti; — napravili vam bomo svečanost sê živio-klici, baklami v obilnosti in godbo, če bode rešili nas na vse zadnje tudi zla, ki nas bolj kakor vsi drugi nadleguje, če boste namreč popravili razpadene stopnice, kjer riskujemo svoje glave. Amen.

V saboto po poludne po 4. je zagorelo gledišče „Mauroner“ največje v Trstu, in do tal zgorelo. Kako se je ogenj vnel se še ne vé. Gospodar je imel sicer poslopje zavarovano ali ubogim profesorjem, ki so imeli ravno tiste dneve dajati koncerte in v gledišči shranjene instrumente, se je velika nesreča pripetila, ker zgorela jim je „harpa“, ki je stala 4000 frankov, ena „viola“ 1600 frankov in drugo orodje manjše veljave. Generalissimus Bonin je uže zopet imenoval ali po svoji milosti pustil, dal, ali za imenovanje priporočil dve svoji kreaturi za učitelja v okolici. Ta dva gospoda sta: g. Avgust Bremich. Mislím, da se je izvorno pisal Vremec ali Bremec, in drugi Cargo. Prvi je iz pripravnice v Kopru pobegnil radi pomanjkanja pomoči in nujmaja toraj še nobene učiteljske sposobnosti ali kvalifikacije; drugi pa je učitelj v Lokavcu in se priporočuje, ker se pajdaši z Boninom. Uboga okolica vsakikrat ti boljše učitelje dajejo za poitalijančanje! Slišimo, da se narodni učitelj Jernej Troha poda iz okolice te dni drugam.

Iz slovenskega Štajerja, 30. maja. — Letos imamo izvanredno grdo, deževno vreme. — Zima je trajala skoro pol leta, a sedaj koncem meseca „als die Knospen sprangen“ še nij prav pravo spomladno vreme. Površna suknya še nij pretežka i vsak človek raje v sobi tiči, nego, da bi šel na večer uživati „die angenehme Mailuft“. — In Steiermark ist alles möglich; altri paesi. — Radi tega muss man sich in Steiermark schon so manches gefallen lassen, akopram nijsmo v Kopru. — Naš slovenski pesnik M. Vilhar bi pač dolgo čakal preden bi pel:

„Ko pomlad se bliža,
Svoj vrtec gradim,
In orjem in sejem
In trte sadim“.

Sicer marsikaki kmet je to uže storil, a sedaj se „praska“ po glavi ko tolminski Gorjanec, kateri je v Gorici teleta dober kup prodati moral, videč, da mu

je — slana vse posmodila. In kako bi ne? Saj mu je šel „up po vodi“. — Mraz je rastlinam veliko škodo naredil; žito je posmojeno; turšica je komaj ušla Sedanskej katastrofi; trte so pozeble in vinopivci nosijo glavo skoro mej nogama; — „so taki časi zdaj!“ Reka Savinja je strahovito — vsled več tednov trajajočega deževnega vremena — narastla. Odnese la posestnikom les, katerega so imeli ob bregu nakopičenega. Škode je naredila za več tisuč forintov. — Razne brvi i lesene moste je odnesla. In vendar nij še zadosta.

Vsak dan „škropi“ dež; ko sem še v Medani (Brdih) pri Gorici učiteljeval, mi je dejala šiora Nani: „Sior Tonseli, se le ploja il di della senša, no le quaranta dis sensa“. In Nana na voglu ognjišča sedeča ji je prekle imala, sior Mikel, se je pa na dvorišču oglasil: „le vera“ smuknivši „glažek rebule“ po grlu — in šior Luiš je pa smehljaje eno „prezo“ si privoščil vedno z nogo „takt“ bijoč; a dolgo berkasti Meni je zagodrnjal: „Mi impici in kist moment“. In na „šenšo“ je deževalo; torej ne bo še konce slabega vremena.

Politični pregled.

V Gorici 31. maja 1876.

Omenili smo v zadnjem listu, da je finančni odsek avstrijske delegacije v Pešti sklenil z enajetimi proti devetim glasom, naj bi se v vojnem proračunu izbrisala svota dveh milijonov in še nekaj čez, ter naj se toliko in toliko tisuč vojakov vsako leto na odpust pošilja. Dne 29. majnika prišla je vsa ta stvar v obravnavo pred celo delegacijo. Javilo se je mnogo govornikov oper in za odsek predlog, po končanej generalnej debati je pak zopet Andrassy besedo poprijel in se vso svojo energijo preliminarij vojnega ministerstva zagovarjal. Do glasovanja dozda še nij prišlo in odločilo se bode stoprav, kadar pridejo do specialne debate in se bode govorilo o posameznih predlogih finančnega odseka in o njih številkah proračuna, ktere je odsek tako neusmiljeno znižaval. Pri glasovanju Andrassy ne bode navzoč, kajti preobložen je se mnogimi i silnimi opravili. Čudno, da ministar, kteremu bi moralo najbolj mar biti, da se proračun ne izpremenjen sprejme, se ne udeleži delegacijskih zasedanj; morajo pač biti jako važna opravila, koja ga v tem zadržujejo.

Situvacija je jako resna postala, v tem je vsa evropejska žurnalistika ene misli. Vse piše in govori ob orijentalnem vprašanju, in to spričuje nam, da je položaj jake važnosti. Iz Pešte poroča se, da Madjari so po polnem na to pripravljani, da Srbija vsak hip meje prekorači in Turčina zagrabi. Bojé se vsacega telegrama, mislé, da prinaša vest o pričetej vojski; v tem slučaju, menijo Madjari, bi se tudi Černej gori nikakor ne moglo več zabranjevati, da tudi stopi v akcijo; mi rečemo, da to je čisto naravno. Mala nepremišljenost, menijo madjarski listi, postane osodepolna za Turčijo. Zveznina velevlastim ne ostaja potem družega, nego da Turčijo prepusté svojej zasluženej nemilej osodi. Tako je prav! — Mi dostavljamo, da ni treba več še nepremišljenega koraka od turške strani, nego da se je Turčija uže dovolj zagrešila in uže davno zaslužila, da se je iz Evrope izbacne, vsaj nima več tolike moči, da bi zamogla sama ob sebi živeti; nad petdesetletna kura nij jo mogla oteti nevarne bolezni, naj se tedaj prepusti nekdanji kolos samemu sebi, naj se vrši zaslužena katastrofa nad njem. Tržaški „Osservatore“ prinaša ravno telegrafično vest iz Stambula, da so sultana Abdul Aziz-a odstavili in Murad-a na prestol posadili. Ta vest se je obstinila.

Javili smo ob svojem času, da se je Anglija ločila od zveznih držav, ker jej nij po volji modus postopanja proti Turčiji, kateri se je določil v zadnjih berlinskih konferencah treh prijateljskih vlasti. — Danes pak nam je zabilježiti, da je Anglija skušala tudi Francosko in Italijansko na svojo stran dobiti, a izpodletelo jej je to nameravanje, kajti ne Francija in ne Italija nijmame kaj izgubiti pri polomu Turčije — malo haska bi jim pa doneslo, če bi stopile v protislovje s prijateljskimi vlastimi. Zveza treh držav, kterih geslo je „ohranitev miru,“ ne

bi se razrušila ob zvezi angleško-francozko-italijanskej, temveč utrdila bi se stoprav bolj.

Važno je tudi to, da se na Grškem močno agituje za aktivno politiko in prav ta stranka je zdaj tam na krmilu. Grška se oborožuje in pripravlja na boj s Turkom; kakor hitro napové Srbija vojsko Turkom, bode začela tudi Grška marširati čez mejo, da si osvoji grške dele turškega carstva. Prav tako ne bode tudi Rumunska od daleč gledala, kako drugi dediči mej seboj delijo turško dedšino. Sliši se o nekej kombinaciji razdelitve turških dežel. Po tej bi dobil Milan, knez srbski Bulgarijo; knez Nikita en del Hercegovine; en nemški, ali ruski princ dobil bi Srbijo in en del Bosne; en del Bosne in Hercegovino pa bi dobila Avstrija, in Carigrad bi prišel pod Rusko. To so sicer gole kombinacije; a mogoče je vendar, da so v Berlinu kaj takega govorili, če se ozir jemlje na izjavo angleškega kancelarja.

Razne vesti.

Velika nesreča pripetila se je danes teden bližo Kobarida prav na laderskem mostu. Dva kmeta iz Drežnice napregla sta dva mlada konjčca v en voz poln slame, ter peljala sta se v Kobarid. Preko večera vrne se eden iz meju njih z vozom in nekoliko turšice na njem iz Kobarida v Drežnico, mej tem ko se je drugi se nekaj časa v trgu obotavljal. Komaj iz Kobarida izšedši oplajšjo se na malem klančku mladi konji in se v strašanski dir spusté; kmet je še za časa iz voza skočil in se le nekoliko poškodoval, a konja dosedša do mosta ovijeta jo nagloma na desno čez most, voz trešči strašansko ob močen zid, oje se zlomi in vrvi se strgajo, konja pak v tem hipu kakor dve lehki peresci čez ne visok zid v Sočo odletita. Najdli so ju stoprav po par dnevih na idrskih prodirih mrtva in naprežena še, kakor popreje. Eden imel je vso črepinjo razbito, drugi pa nij bil čisto nič poškodovan.

Banka Slavija je premestila glavni zastop dežele iz Trsta soper nazaj v Ljubljano. — Vodstvo tega zastopa izročila je banka g. Hribarju, kateri je poznan po Slovenskem in je bil mnogo časa pri direkcij v Pragi. — Mej tem ko mi Slovenci nijmamo posebne sreče sê svojimi započeti, napreduje in se širi ta česki zavod, da je veselje in prav zato, ker je slovanski, v pravem zmislu moramo tudi mi Slovenci podpirati ga na vse mogoče načine. Mi danes nijsmo v stanu govoriti obširno o tem zavodu, a to si pridržimo za enkrat kesneje. —

Kolekovanje menjic se bode vršilo odslej pri c. k. glavni davkariji v Gorici od 8 zjutraj do 3 ure popoldne, od 3. do 6 ure pop. pa v katastralnem uradu, ki je v prav isti hisi nasproti davkariji. —

Trgovcem naznanjamo da one nakaznice, na katerih je izrečno naloženo plačilo v obroku osmih dnévov („Plačajte denes čez osem dni;“ če je datum na pr. 1. junja: „Plačajte 9. junija“) so podvržene izjemoma koleku 5 soldov. — Prav tako one nakaznice, ki se imajo plačati na pogled, (a vrsta) če je na njih zaznamovan najdalji obrok v 8. dneh. Vse druge nakaznice, na katerih je zaznamovan daljši ali pa nij zaznamovan noben plačilni obrok morajo biti kolekované po skali I v zmislu §. §. 4 in 5 postave dne 8. marcija 1876. Plačilni listi Cheques se kolekujejo z 2 soldoma le tistikrak, če jih izdaja kakabanka, kako akcijsko ali akomoditno društvo, drugače velja gledé teh listov enaka določba kakor za nakaznice. — Trgovci pazite, ker kazen je velika.

Solkanska čitalnica prav vljudno vabi svoje gospode družtvenike k občnemu zboru, ki bo drugi binkoštni praznik to je; 5. junija t. l. ob 4 uri popoldne v čitalnici sobi. Dnevni red; 1. Predsednikov nagovor. 2. Tajnikovo sporočilo. 3. Denarničar poroča o društvenih dohodkih in stroških preteklega društvenega leta. 4. Volite novega odbora. 5. predlogi družtvenikov. Nadejati se je, da se bodo g. družtveniki tega važnega zbora v prav obilnem številu deležili.

Imé „Gorizia“. Gorica. Zastran tega iména pravi Bar. Coern g na 477 strani svoje knjige: „das Land Görz und Gradisca,“ da ono se je omenilo prvi krat v nékem pismu 21 dne méseca februarija 949, s katerim je cesar Otto II. daril mej drugim tudi Gorico patrijarhu Ivanu in cerkvi v Ogleju. Zastran tega glasi se opomenjeno pismo takó-le „damus et donemus cum omni jure Johanni Patrijarhae et ecclesiae aquilejensi medietatem unius villae, quae sclavonica lingua vocatur „Gorizia“ (? — „Gorica“). Čeravno se vidi po tem, da je bilo imé tukajšnjega mésta vse od nekada le slovensko, in čeravno G. Mainotti kot spisatelj teržaške kronike, na katerega se

Bar. Coernig nanaša, je natanko govoril o zgoraj opomenjenem cesarjevem pismu, je on (Mainatti) vendar v svoji kroniki terdil, da je bilo v teh krajih neko mesto pod imenom „Noritia (Norizia), iz katerega se je, kakor se vidi iz te kronike, pozneje izcimila beséda „Gorizia.“ Kako se vjema pa to sé zapopadkom omenjenega pisma? Soditi je treba da Mainattiju nije bilo po godi imé Gorizia, in da si ga je svojevoljno spreménil v imé „Noritia,“ ali da je on pa to pismo slabo čital. Sicer o „Noriciji,“ o kateri le on govori se nije prej nič védelo ali slišalo. Da imé Goritia“) izvira iz slovenskega „Gorica,“ ki je še vedno v rabi celo tudi pri Furlanih, nije prišlo Mainattiju na misel. Takó malo so se od nekedaj ménili tudi Italijani, kakor Nemci za naša iména, katéra so oni po svojem strašno spakedrivali! Sicer Bar. Coernig nanašaje se na Mainattija, se nije upal svojega menea razodeti, od kod da prihaja nemško imé „Gorz“ ali italijansko „Gorizia.“ Cudno!

Bogdan Trnovec pl. Lukavečki in gospodična Anica Mankočeva sta sklenola 29. maja t. l. v tržaški cerkvi sv. Antona paduanskega pogodbo po §. 44, občn. državljankega zakonika.“

Živinorejcem Primorskim se naznanja, da v Ljubljani bodo vprihodnje razen narodnih 5 letnih sejmov vsak mesec živinski sejm, in to vselej 8. dne vsacega meseca, ko pa bi ta dan bil nedelja ali praznik, je sejm prvi delavnik potem. Prvi tak mesečni sejm je 8. junija t. l.

Marsikakemu živinorejcu, ki ima živine na prodaj ali pa si je kupiti želi, utegne vseč biti, da izve ta nove sejme. Centralni odbor družbe kmetijske kranjske v Ljubljani 24. maja 1876. Karol Baron Wurzbach, And. Bruss tajn. nam.

Mizarsko društvo za Goriško je nekda že gotovo. Kmalo po binkoštnih praznikih bode osnovalni občni zbor vseh vpisanih deležnikov v Rihenbergu kakor središču mej Krasom in Vipavskem, kder je večina deležnikov.

V Levpi je postavil te dni Jakob Špik nove orgle z 8 spremeni (pa celimi), ki prav dobro pojó. Za 400 gl. bi ne bil nobeden laški mojster toliko naredil. V Kanalskih hribih so zdaj trojne Spik-ove orgle: na Banjšicah, v Srednjem in v Levpi. Povsod so ž njimi zadovoljni.

Poslanice.

V 20. listu „Soče“ nahaja se od „več občinarjev“ v Berjah dne 1. maja 1876 podpisana poslanica, v kateri se razglájšajo nerednosti in nepostavnosti, koje se pod mojem županovanjem godé.

Preje, ko se lotim na to očitovanje odgovoriti, mi je opomeniti, da sem pisanja in čitanja popolnoma nezmožen, da nij tudi v celej Berijskej vasi za to sposobne osebe, in da sem radi tega prisiljen za starešinstvene seje in za sestavljanje letnih računov priskrbeti si pisarja iz druge občine.

Uže iz tega vsak razumen človek lahko izpredvidi, da mi je županovanje težko, baš nemogoče dotično poslovanje natančno po predpisu obstoječih postav opravljati.

Jaz nisem svoje nesposobnosti za županovanje nikdar zamolčal, temveč isto pri vsakej priložnosti očitno naglašal in si prizadeval, odložiti to težavno čast. Za vsem tem so mi soobčinarji svoje zaupanje s tem izkazali, da so mi moje pomanjkljivosti prizanašali in me uže pred več leti za župana izvolili in pozneje večkrat v tej časti potrdili.

Gledé očitovanja, da nisem znesek 75 gl. 50 kr., katerega sem v ime bolnišničnih stroškov potirjal, v račun stavil, opazujem, da je ta znesek še le pri starešinstveni seji 3. februarja t. l. po gosp. Jeglič-u — računarju pri dež. odboru v Gorici — s primerjanjem več letnih vže plačanih in še dolžnih izneskov ugotovljen, pri ravno tistej priložnosti starešinstvu naznanjen in ob enem uračunan bil.

V razjasenje te točke opazujem, da je uže 10 let preteklo, kar pošiljam deloma na c. k. okrajno glavarstvo v Sezano in deloma na deželni odbor v Gorico pojedine, za bolnišnico v Trstu iztirjane izneske, brez da bi je zapisoval. Hranil sem pa po navadi take izneske skupej z drugimi občinskimi dohodki ino ž njimi plačeval vse tekoče občinske stroške.

Naravna posledica teh priznanih pomanjkljivosti je bila, da nisem sam na zadnje znal je-li in koliko sem še imel na bolnišničnih stroških iztirjati in doplačati.

Za to sem leta 1875 v novič dež. odbor po najetem pisarju in enkrat tudi osebno v pričó tukajšnega podžupana zaprosil, da bi mi dotične zaznamke v prepisu poslal, kar se je resnično meseca januarja t. l. zgodilo; ker pa nisem mogel jaz, niti starešinstvo teh pridobijensh pripomočkov shodno uporabiti, je v konečno rešenje tega predmeta sklenjeno bilo,

povabiti zgoraj imenovanega gosp. računarja k starešinstveni seji, ki je bila na dan 3. februarja t. l. napovedana, in na kateri so — kakor uže zgoraj omenjeno zastani bolnišnični stroški ugotovljeni bili.

Kar zadeva prevdarek za leto 1875 moram dopisovalčevemu trdjenju, da nij bil namreč po postavi občinarjem v pregled razpoložen, ugovarjati. V dokaz, da se je pri tem postavno ravnalo, zanašam se na svedočanstvo Jožefa Pipan-a iz Škrbine, kteremu je bilo sestavljanje omenjenega prevdarka, kakor tudi razglášenje istega poverjeno.

Sicer pa priznavam da je priklada k neposrednim davkom za leto 1875 z večino glasov starešinstva samo na 30% ustanovljena bila, in da jo je zgoraj imenovani pisar pomotno v zapisnik na 35% postavil.

Znano mi je tudi, da so županstva gledé občinskega premoženja, kakor maloletni ali zapravljevci pod varstvom ali oskrbništvom višjih oblasti, in da ne smejo brez dovoljenja in odobrenja istih ne pedi občinskega sveta prodati ali sploh oddati; izpoznavam, da sem to prepoved prestopil s prodajo dveh koticév našega občinskega pašnika, ki sta pri narejenji nove iz Berij na Gorjansko vodeče ceste od ostalega obsežja rečenega pašnika odtrgana ali ločena bila; dodajam vendar, da je starešinstvo dovolilo omenjene koticé, ki so za občino vso vrednost izgubili, dotičnim mejašnikom po cenitvi prodati. Ukupno površje obeh prodanih koticév meri 48 štirjaskih sežnjev, njih vrednost je na 2 f. 75 s. cenjena; za ravno toliko sta se prodala in kupnina je med Berijske vasčane razdeljena bila.

To so tedaj one strašne nerednosti in nepostavnosti, ki so se pod mojim toliko — letnim županovanjem dogodile, in ktere je dopisovalec z nekako zadovoljnostjo popisal in s „črnim na belem“ dokazal, kakor da bi bil nar večega hudodelnika zasledil in ovadil!

Ko ne bi bil dopisovalec sam v poslanici izrekel, da so zgoraj naštetí pogreški višjeje oblasti uže znani in po njej tudi grajani, bi skorej mislil, da se mu po visokej županstvenej časti slini, in da me hoče izpodriniti; tako pa sem prisiljen soditi, da nij se svojim dopisom družega nameraval, kakor javno pokazati, da zamore tudi on poročati puhle dogodke, koji nikomur ne kasne ali škode in tudi nikogar nezanimajo.

Na Berjah 23. maja 1876.

Ivan Gergič.

Nekteri gospodje terde, da je dopis iz Gorice v predzadnji „Soči“ o dijaškem petji iz mojega peresa. Jaz nisem omenjenega dopisa niti pisal, niti o njem kaj vedel, kar naj slavno vredništvo „Soče“ blagovoljno potrdi.

V Gorici 31. maja 1876.

Anton Hribar učitelj c. k. vadnice.

Omenjeni dopis pisal je naš urednik sam, kakor piše navadno sam vse dopise iz Gorice. — Radovednezi se lahko tega prepričajo v tiskarni.

Uredn. —

Gostilničarjem!

V Slovanski prodajalnici na kornu dobi se tudi zmerom frišna puntigamska piva po najnižji ceni.

Podpisani imajo na prodaj nove orglje se sledečimi registri:

polni registri:

Principale né Bassi
" " Soprani
Ottava " Bassi
" " Soprani
Decima Quinta
Decima Nona
Vigesima Seconda
Vigesima Sesta
Vigesima Nona

koncertni registri:

Voce Umana
Flutta né Soprani
Flauto in 8.va né Soprani
Ottava di Contrabassi
Tinpano
Tiratutti

Omenjene orglje prodajo se po prav nizki ceni, za 700 gl.; kateri se lahko plačajo v enem letu, in dajo se še boljši pogoji. Cerkvena oskrbništa naj se ozirajo na to ponudbo, ker gotovo ne bodo na prodaj tako hitro tako dobre in cene orglje, ki so le zato na prodaj, ker podpisana umirate prostora v delalnici. Podpisani tudi prevzamejo poprave starih orgelj. —

Valentin in Peter Zauini
orglarska mojstra v Gradiški na Soči.

Naznanilo.

North British And. Mercantile delniško društvo za zavarovanja proti ognju v Londonu in Edinburgu, vstanovljeno leta 1809 in dovoljeni tudi v ces austr. deželah z glavnim zastopom na Dunaji. —

Garancijska glavnica 41½ milijonov gldinarjev v zlatu. To društvo prevzame tudi zavarovanja za prenuje po jako ugodnih pogojih. Skode se točno likvidujejo in izplačujejo. — Kedor želi natančneje zvedeti, obrne naj se do

FRANCA VENTURINI

glavnega zastopnika za Goriško.
Gledišna ulica št. 71. (Via del Teatro)

Pozor!

Podpisani naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzel znano gostilno **FAIFERJEVO** na Kornu in da si bo po vsej moči prizadeval zadovoljiti občinstvo z dobrimi in cenimi pljačami in jedili in točno postrežbo.

Sploh si bode prizadeval, da tej nekđaj sloveči gostilni sopet pridobi staro veljavo.

Anton Mainardi.

Oznanilo.

Med Dr. Keršovani preselil se je v rastel v Fitz-ovo hišo, št. 461 in bode, kakor dozđaj, zdravil na svojem domu vsaki dan.

Naznanilo.

Podpisani naznanja, da se v njegovi prodajalnici nasproti škofije v dobé optični izdelki, fizikalni in matematični stroji najboljših tovarnic iz Monakovskega, Dunaja in Pariza po najnižji ceni.

Preskrbi se tudi poprave in na deželo pošilja se s povzetjem.

KLEMENT DONATI.